

1. ΘΕΜΑ

Επίθετα ως ουσιαστικά

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ο αριστερός, το άσπρο, οι βουλευτικές, το δεξί, η ελληνική, η Ιατρική, η λαϊκή, ο τελικός, τα ισπανικά, το καλό, το σωστό

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

1, 2 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Γένος, αριθμός, πτώση

Συμφωνία άρθρου – επιθέτου – ουσιαστικού

Κλίση των επιθέτων

Χρήση του οριστικού άρθρου

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Δυσκολία στη χρησιμοποίηση ουσιαστικοποιημένων επιθέτων.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Στην Ελληνική υπάρχουν πολλά επίθετα που χρησιμοποιούνται ως ουσιαστικά. Αυτά τα επίθετα ονομάζονται ουσιαστικοποιημένα επίθετα. Το ουσιαστικό που προσδιορίζεται από ένα επίθετο παραλείπεται όταν εννοείται εύκολα, και έτσι το σύναρθρο επίθετο λειτουργεί ως κεφαλή της ονοματικής φράσης. Υπάρχει συμφωνία ως προς το γένος και τον αριθμό ανάμεσα στο επίθετο και το ουσιαστικό που έχει παραλειφθεί. Μερικά από τα πιο συχνόχρηστα ουσιαστικοποιημένα επίθετα της Ελληνικής είναι:

η αγγλική (γλώσσα)

η αναρρωτική (άδεια)

ο άρρωστος (άνθρωπος)

οι βουλευτικές (εκλογές)

τα γεμιστά (λαχανικά)

το δημοτικό (σχολείο)

το κοκκινιστό (κρέας)

το μαύρο (χρώμα)

το μικρό (παιδί)

ο νεκρός (άνθρωπος)

ο πλούσιος (άνθρωπος)

ο τελικός (αγώνας)

ο φτωχός (άνθρωπος)

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η αλλαγή γένους στο ίδιο επίθετο σηματοδοτεί και την αλλαγή στη σημασία του. Όπως:

το αριστερό (χέρι) – ο αριστερός (κομμουνιστής)

η δημοτική (γλώσσα) – το δημοτικό (σχολείο) – οι δημοτικές (εκλογές)

το μαύρο (χρώμα) – τα μαύρα (ρούχα)

Σε μερικές περιπτώσεις το ίδιο επίθετο στο ίδιο γένος μπορεί να έχει διαφορετικές σημασίες, ανάλογα με το γλωσσικό περιβάλλον:

η δευτέρα (τάξη) – η δευτέρα (ταχύτητα)

η λαϊκή (αγορά) – η λαϊκή (γλώσσα)

Ο ουδέτερος τύπος του επιθέτου στον ενικό μπορεί να δηλώνει και ένα εθνικό ή διεθνές πολιτικό πρόβλημα:

το Βοσνιακό (πρόβλημα ή ζήτημα)

Σε μερικές περιπτώσεις ένα επίθετο μπορεί να έχει ουσιαστικοποιηθεί τόσο πολύ, ώστε να προσδιορίζεται το ίδιο από κάποιο άλλο επίθετο:

ο ελληνικός *εμφύλιος* (πόλεμος)

Επίσης, ο ουδέτερος τύπος του σύναρθρου επιθέτου λειτουργεί και ως αφηρημένο ουσιαστικό:

Το σωστό είναι να του τα πεις όλα.

Το κακό στην υπόθεση είναι...

Παλεύει να βρει το δίκιο του.

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η δυσκολία που έχουν οι αλλόγλωσσοι μαθητές είναι ότι δεν μπορούν εύκολα να καταλάβουν από πού παράγεται ένα ουσιαστικοποιημένο επίθετο. Αυτό όμως που προέχει είναι να αντιληφθούν τη σημασία και το ρόλο του σε μια φράση. Για το σκοπό αυτό, ο διδάσκων μπορεί να δώσει στα παιδιά μια λίστα με ουσιαστικοποιημένα επίθετα και να τους ζητήσει να βρουν με τη βοήθεια του λεξικού από πού προήλθαν, καθώς επίσης και τη σημασία τους.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

Κλίση επιθέτων και ουσιαστικών (ΓΓ2, ΓΓ3, ΑΤ8, ΑΤ9, ΑΤ14, ΑΤ15, ΜΠ2, ΜΠ4, ΒΣ1, ΒΣ2, ΒΣ4, ΒΣ5).

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: